

ПРЕС КЛИПИНГ

1-7. јануар 2020.

НАСЛОВИ

Sindikatima u fokusu treba da budu radnici(str.3)

Минимална месечна зарада од данас 30.022 динара(str.5)

Вучуревић: Расту производња и извоз, пада незапосленост(str.6)

Radno mesto, topli dom: Grafičara Miodraga Sindikat zanatlija Srbije nagradio za višegodišnju humanost(str.8)

Obavezna kancelarija i položen ispit: Nova pravila za rad agencija za zapošljavanje(str.9)

Deo firme preko plate: Kako da kompanije zadrže najskuplji kadar(str.10)

Protest zaposlenih u PU „Maslačak“ u Sjenici(str.11)

Miriše na štrajk u zdravstvu(str.12)

Ranka Mišić, predsednica Saveza sindikata RS: Najniža plata u 2020. mora preći 300 evra(str.13)

Zaključen Aneks III Posebnog kolektivnog ugovora za javna preduzeća u komunalnoj delatnosti(str.17)

Sindikatima u fokusu treba da budu radnici

Autor: Marija Brakočević

Problemi srpske sindikalne scene su nesolidarnost, nevidljivost, nepoverenje koje dolazi zbog nerada

Sindikati dele sudbinu države i društva. Kad u državi institucije ne rade dobro, kada se ne poštuju zakoni, a Socijalno-ekonomski savet je samo paravan za EU integracije, ni sindikat ne može biti idealan deo takvog društva. To ne može da bude opravdanje, ali je svakako argument u korist sindikata, smatra Ranka Savić, predsednica Asocijacije slobodnih i nezavisnih sindikata (ASNS). Kao veliki problem srpske sindikalne scene ona ističe nesolidarnost. Jer, kako dodaje, beda, siromaštvo i finansijski problemi doveli su do toga da pojedine sindikalne centrale više energije ulažu u to da se ništa ne promeni u sastavu SES-a, nego što se bore za poboljšanje položaja zaposlenih.

Ranka Savić: „Za početak vraćanja poverenja bilo bi dobro da zaboravimo na ličnu i organizacionu korist i zamenimo je opštom...” (Foto ASNS)

– Rezultati nedavnog istraživanja, po kojem samo 15 odsto ispitanika u potpunosti ima poverenja u sindikate, dok im trećina uopšte ne veruje, nisu neočekivani. Zato svi moramo dobro da ih analiziramo, da vidimo gde smo grešili. Za početak vraćanja tog poverenja bilo bi dobro da zaboravimo na ličnu i organizacionu korist i zamenimo je opštom: stavimo zaposlene i građane Srbije u fokus svoga interesovanja – napominje Savićeva i dodaje da je u 2019. bilo dosta propusta. Kao primer navodi nespремnost sindikata da se bore i rade zajedno, što je dovelo do toga da se nisu izborili ni za jednu ključnu stvar. – I dalje smo zemlja u kojoj zaposleni imaju najniže zarade. Minimalna zarada je najniža u regionu. Zakon o radu izuzetno je restriktivan i nepovoljan po zaposlene. Međutim, da se i takav zakon poštuje, radnicima bi bilo bolje. Prekarni, tačnije nedostojanstven i nesiguran rad je u porastu. Nastala je armija nesigurne i uplašene radne snage. Naše vlasti kao komparativnu prednost ističu da je Srbija zemlja kvalifikovane, ali jeftine radne snage, sve u cilju privlačenja stranih investicija. U ovakvoj situaciji sindikati ne mogu biti ponosni. Konačno se mora shvatiti da niko pojedinačno nema snagu da bitnije utiče na društvena kretanja, ali zajedno i solidarno sigurno možemo – objašnjava Savićeva i dodaje da ovdašnje organizacije uzor moraju da traže u evropskim sindikatima, koji predstavljaju ozbiljnu pretnju vlasti, ali i veliku sigurnost zaposlenima.

Duško Vuković: „U 2019. nismo uspeali da postanemo dovoljno vidljivi, pa zato treba da nađemo način da to popravimo” (Foto T. Janjić)

Da nije sve tako crno pokazuju i uspesi ASNS-a, a među njima su učestvovanje u donošenju zakona, zaključivanje 94 kolektivna ugovora i bitno popravljanje položaja zaposlenih.

– Na posao smo vratili 27 radnika posle otkaza koji nije bio u skladu sa zakonom, imali smo i 15 sporova u vezi sa zaštitom od mobinga, pokrenuli smo inicijativu zabrane rada nedeljom – nabraja Ranka Savić.

U istraživanju na temu poverenja u sindikate trećina građana je na pitanje šta je njihov najznačajniji zadatak odgovorila da oni treba da vode socijalni dijalog. U Savezu samostalnih sindikata Srbije napominju da deo nepoverenja u sindikalne organizacije dolazi kao proizvod njihovog nedovoljnog rada, a kada bi mogli da utiču na kreiranje određenih politika, onda bi mogli i da povrate poljuljano poverenje, mišljenja je Duško Vuković, potpredsednik SSSS-a.

– U 2019. nismo uspeali da postanemo dovoljno vidljivi, pa zato treba da nađemo način da to popravimo. Ipak, dosta smo i uradili. Još pre tri godine pokrenuli smo inicijativu i time razbukitali strasti kod većeg broja zaposlenih i građana da je neophodno da trgovine ne rade nedeljom. Potporu da smo na pravom putu daje nam i anketa koju trenutno sprovodimo i po kojoj 96 odsto članova saveza smatra da je inicijativa odličan predlog – ističe Vuković, i dodaje da uspeh u 2019. vidi i u tome što se zemlja polako približava tome da zarade moraju da budu najmanje na visini prosečne potrošačke korpe, odnosno minimalac na nivou minimalne potrošačke korpe. – U narednom periodu, za godinu, dve, moramo da izjednačimo te dve kategorije, a to je svakako realno moguće – poručuje Vuković.

Šta činiti da bi se uvećalo poverenje

Najprihvaćenije sindikalne metode delovanja su pregovaračke strategije vođenja socijalnog dijaloga i potpisivanja kolektivnih ugovora. Kako ističe Zoran Stojiljković, predsednik UGS „Nezavisnost”, slede aktivnosti lobiranja i zastupanja ciljeva u partnerstvu sa drugim organizacijama, i tek na kraju protesti i štrajkovi.

– Dilema je šta raditi kad je reč o pregovorima u situaciji krajnje neravnoteže moći, uz istovremeno raširen strah zaposlenih i nevericu u efekte štrajkova? Sindikatima jedino ostaje umeće korišćenja različitih modela, taktika i metoda delovanja i njihovog strateškog objedinjavanja. To uključuje i obrazovanje i efikasnu mobilizaciju sopstvenih kadrova i resursa, kao i blagovremeno reagovanje na izazove – smatra Stojiljković.

Незапосленост 2020. и испод 9,5 одсто

Министар за рад Зоран Ђорђевић верује да ће незапосленост у Србији, која је први пут пала испод десет одсто, бити спуштена за додатних један или два процента.

Ђорђевић је подсетио да је стопа незапослености 2012. године износила 23,9 одсто, а њен пад испод десет процената убраја у значајне резултате у минулој години.

„Наставићемо ка томе да незапосленост у наредним годинама буде још мања. Мислим да ћемо ту цифру спустити за један или два процента”, поручује Ђорђевић у изјави за Танјуг.

Важно је, каже, да се улаже у раднике како би имали одређене компетенције и вештине, са којима би могли да остваре веће плате.

Поред пада незапослености, шифарник занимања, регистри за раднике на црно, труднице и породиље који обухвата предузећа која су кршила законе, као и звучни ефекти за слепе и слабовиде на 509 семафора у Београду обележили су 2019. кад је реч о ресору који он води.

Ђорђевић је подсетио и да је усвојен Закон о агенцијском запошљавању, који ће, како каже, допринети да радници који су радили у агенцијама без права, топлог obroка, превоза, годишњег одмора, добију сва заслужена права.

Према његовим речима, први пут након 20 година донет је нови шифарник занимања, за занимања која пре две деценије нису ни постојала.

Додаје да је раније било много проблема у вези са признавањем диплома, поготово оних из иностранства, а сада је тај рок смањен, и сада је 60 дана, док се, подсећа, раније на нострификацију дипломе чекало око две до три године.

Наставља са и са повећањем издвајања за пројекте за особе са инвалидитетом, као и за борце и ветеране:

„За особе са инвалидитетом је у 2019. години издвајања су била већа за 30 милиона, а за борце и ветеране су са око 50 милион повећана на 120 милиона. То је обећање које сам дао на почетку мандата”, рекао је Ђорђевић

Истакао је да је за слепе и слабовиде на 509 семафора у Београду постављени звучни ефекти и звучни сигнали.

Такође, ПИО фонд је донео одлуку да се сва решења штампају и на Брајевом писму за слепе и слабовиде.

„Верујем да ће друге институције кренути тим правцем. Дигитализовали смо целу библиотеку која је била намењена слепим и слабовидим особама”, додао је Ђорђевић.

Као пројекат који је, такође, обележио 2019. годину, навео је „Реци не раду на црно”, наводећи да је у години на измаку затечено 3.312 особа мање које су радиле на црно, у односу на 2018 годину.

„Укупно 79 одсто радника је након инспекцијског надзора добило уговор о раду и наставићемо са том праксом и убудуће”, казао је Ђорђевић

Додао је да су 2019. године основана два регистра, од којих један обухвата предузећа и компаније која су кршила прописе и запошљавала људе на црно, а којих је до краја године било 3.300.

Други регистар, који је оформљен средином 2019. обухватио је све оне који су кршили права трудница и породиља, а укупно је 26 компанија које су кршиле њихова права, навео је Ђорђевић.

Минимална месечна зарада од данас 30.022 динара

Минимална цена рада по сату од данас је увећана на 172,54 динара (нето) што је повећање од 11,1 одсто у односу на досадашњи износ.

Након повећања, минимална месечна зарада износиће просечно током 2020. године 30.022 динара, преноси Танјуг.

У години за нама, минималац је износио 27.022 динара.

Минимална цена рада, без пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање за 2019. годину износила је 155,30 динара (нето) по радном часу.

Влада Србије усвојила је 13. септембра 2019. године Одлуку о висини минималне цене рада за период јануар-децембар 2020. године.

Процењује се да минималну зараду сада у Србији прима око 350.000 запослених.

У 2018. години, минимална цена рада по сату била је 143 динара, претходно 2017. тај износ је износио 130, а 2016. године 121 динар, колико је радни час коштао и 2015. године.

Када се погледа статистика, цена минимално вреднованог радног сата 2011. године била је 95 динара, па су тако радници на минималној заради примали 15.960 динара месечно.

Наредне године, односно 2012. минималац је порастао на 17.952, а годину касније на 21.160 динара, колико је минимална плата износила и у 2014. години.

Вучуревић: Расту производња и извоз, пада незапосленост

НОВИ САД: Привредна комора Војводине 2019. године обележила је 100 година постојања. Председник Привредне коморе Војводине Бошко Вучуревић је на Свечаној академији поводом тог јубилеја истакао да првих 100 година постојања ове институције показује да у Војводини постоји предузетнички дух, а шта нам показује пословна година за нама, сазнаћемо управо од првог човека покрајинске привредне коморе Бошка Вучуревића.

Како оцењујете пословну 2019. годину?

Република Србија је током 2019. године успела да задржи постигнуту макроекономску стабилност. Стопа раста БДП-а од 4,8 одсто у трећем кварталу прошле године, остварен фискални суфицит, ниска и стабилна инфлација и учешће јавног дуга у БДП у одрживим оквирима, повољно су утицали и на привреду Војводине. Вредност регионалног БДП-а Региона Војводине у износу од 1.313,0 милијарди динара, учествује са скоро 26 одсто у националном БДП-у и, у односу на претходну годину, забележен је номинални раст од 4,1 одсто, док је ниво регионалног БДП-а по становнику Војводине у 2018. години номинално повећан за 4,5 одсто, међугодишње. Према последњим подацима, за првих десет месеци 2019. године, у АП Војводини је индустријска производња забележила међугодишњи раст од 0,4 одсто. У првих девет месеци, у Војводини је издато преко 5.600 грађевинских дозвола, а предвиђена вредност

грађевинских радова је већа за 37,2 одсто у односу на вредност радова у првој половини претходне године. Укупна вредност спољнотрговинске робне размене АП Војводине, током десет месеци 2019. године већа је за седам одсто у односу на исти период претходне године. Извоз робе је остварио повећање од 8,1 одсто, увоз је порастао по стопи од шест одсто, а спољнотрговински дефицит је мањи за 11,6 одсто. Број незапослених у октобру је смањен је у свим областима Војводине, где је забележен пад незапослених од 13 одсто (-14.957 лица) у односу на стање у истом месецу 2018. године.

Привредна комора Војводине велики број активности усмерава на унапређење ино-сарадње. Какви су планови за наредну годину?

Даљи наставак међурегионалне сарадње и интернационализација војвођанских малих и средњих предузећа биће један од приоритета у активностима ПКВ у току наредне године. Кроз заједничке активности у интересу привреде, наставићемо с квалитетном сарадњом коју имамо са Привредном комором Србије и Покрајинском владом, са свим нашим пословним партнерима у региону, али и отворати нова тржишта нашој привреди. У првој половини године очекујемо посете привредних делегација и наших коморских партнера из Руске Федерације, Словачке, Словеније, Мађарске, Румуније и Марока. Том приликом организоваћемо пословно-инвестиционе форуме и билатералне сусрете у ПКВ. Сада већ могу са задовољством да најавим и презентацију војвођанске привреде средином јуна 2020. године у Немачкој, и то у Франкфурту. Настављамо и с учешћем на међународним сајмовима. Привредна комора Војводине већ је организовала наступе својих компанија на међународним сајмовима туризма у Бечу, Будимпешти, Љубљани, као и Сајму металског комплекса у Бечу.

Аграр на светској пијаци

У периоду јануар – октобар 2019. године, укупна вредност аграрне спољнотрговинске робне размене војвођанског региона износи 1,7 милијарди евра, и већа је за 20,6 одсто од остварене размене у истом периоду претходне године. Извоз аграрних производа и даље чини преко једне петине укупног војвођанског извоза, приближивши се четвртини укупног извоза (23,7 одсто).

У првих десет месеци, остварено је повећање извоза од 18,9 одсто и увоза од 25,2 одсто, у односу на исти период 2018. године. Из аграрне спољнотрговинске робне размене АПВ забележен је суфицит виши за 15,3 одсто од суфицита у периоду јануар – октобар 2018. године.

Привредна комора Војводине обухвата три удружења, из пољопривреде, индустрије и услуга. Колико су они били активни?

Током 2019. године, у оквиру наших удружења, одржано је неколико десетина седница групација чије смо закључке упућивали ПКС. Од 100 захтева, које је целокупан коморски систем поднео Влади, 35 је усвојено. То је велики успех коморског система јер се на овај начин,

kroz rad grupaacija koje cine privrednici, privreda direktno пита и учествује у унапређењу привредног амбијента. Такође, конституисали смо два Савета – занатство, старе занате и предузетништво, у циљу афирмације занатства кроз samozapoшљавање, развој предузетничких идеја и заштиту културног наслеђа, као и за циркуларну економију како бисмо подигли свест и одговорност о управљању индустријским, комуналним и другим отпадом. Удружења су се бавила организовањем стручних скупова на актуелне теме где су привредници могли из прве руке да чују мишљења стручњака, да поставе питања и да буду питани, да поделе своја искуства и дају предлоге.

Зорка Делић

Radno mesto, topli dom: Grafičara Miodraga Sindikat занатлија Србије наградио за вишегодишњу humanost

M. MARKOVIĆ

Више од половине запослених у његовој фирми су особе са invaliditetom

SKROMNA svečanost upriličena je u Savezu samostalnih sindikata Srbije, u Odboru занатлија који okuplja привреднике по esnafu potvrđene, ali nedovoljno poznate i dokazane по svom humanom delu - da svoje малене фирме otvore i за one koje malo ko želi, ljude са invaliditetom од рођења. На овој svečanosti, kojoj су emocije dale smisao i pečat, uručeno je specijalno priznanje за humanost Miodragu Stojanoviću из Niša. Njegova породична граfiчка фирма "Atlantis" decenijama је уточиште, али i леčiliште, за ljude које је болест zatočila у тишину, lišila ih govora i sluha. Ograničila misli, usporila pokret...

- Више од половине запослених у фирми нашег Miodraga Mike Stojanovića су особе са овим problemima - obrazložio је priznanje Mitar Kostić, predsednik Odbora занатлија. - Ovo simbolično priznanje, plaketu за humanost, он је odavno zaslužio. Da је знао да će му бити uručena, možda не би ни došao. Jer, он све што radi, srcem radi. Takvim ljudima, znamo, priznanje nije potrebno, али jeste као poruka drugima.

Bio је zaista iznenađen Miodrag Stojanović, i помало zbunjen. Gotovo да nije imao reči dok му је Kostić uručivao plaketu. Kada су се emocije slegle, ispričao је за "Novosti":

- Tri decenije živi naša mala, породична фирма, у којој су najpre počeli да rade i stvaraju moja supruga, два sina i ćerka. Nismo naprećac i по svaku cenu ništa radili. Polako i pošteno - то је bila naša одредница, које се држимо свих ових година. U међувремену, potresna sudbina moje sestričine Tanje, obolele од atrofije mišića, podstakla me је да, пре 13 година, firmu otvorim за mlade takve i sličnih sudbina. Danas, од 42 запослених, наше preduzeće има 28, neću да kažem ometenih у развоју, hoću да kažem: dobrih i vrednih ljudi, kojima је radno mesto barem donekle promenilo život, tako да су postali svesni toga да вреде. Da nisu sasvim odbačeni. Da nisu "slepци", iako су slabovidni i slepi. Vi možda то не možete да zamislite, као што, verujem, не razumeju ни oni који takav problem, на sreću,

nemaju. Nemerljiva je njihova radost kada shvate da nisu odbačeni, uprkos životnom belegu kojim ih je bolest obeležila.

Miodrag Stojanović sasvim iskreno govori o tome da svaku firmu koja zaposli ovakve ljude država dotira i donira. I zahvalan je što i njemu država delimično pomaže. Zakonom je, podseća, obaveza preduzeća da zaposli najmanje jednog radnika sa invaliditetom. Ali činjenica je da se mnogi odriču tih benefita i čak plaćaju penale kako bi izbegli zapošljavanje barem jedne osobe sa "socijalnim i drugim ograničenjima". U porodičnoj firmi Stojanovića, ne samo što im isplaćuju zakonom zagarantovana primanja, već ih nagrađuju po radnom doprinosu i izjednačuju po tome, kao i sve druge. Raspon plate za one koji su ovde našli utočište, a koje do tada niko nije hteo, jeste od 30.000 do 40.000 dinara. Firma ih dodatno nagrađuje, kao i druge zaposlene, za svaki praznik, obeležavanje godišnjice preduzeća, krsne slave...

- Eto, i vi kažete... kao i drugi zaposleni! Ne, mi ih ne razdvajamo - kaže Stojanović. - Svi oni su deo našeg zajedničkog i poraza i uspeha. Zasad knjižimo uspeh. A uspeh nije samo u tome koliko si zaradio. Uspeh je kada se potrudiš kao čovek, čak i onda kada te život osudi na doživotni, teški invaliditet.

ŽELE DA IH RAZUMEMO

SVEST o tome da ljude sa invaliditetom razumemo kod nas još nije na nivou koji im je potreban - uveren je Stojanović. - Voleo bih da je drugačije. Njihov problem razumeju samo one porodice koje su pogođene ovom mukom. Sa takvom smo se suočili i mi, porodica moje rođene sestre, čija je dete doživotno vezano za kolica. Uključivanje takve dece u posao je lek koji im produžava život.

ŽIVOT OBELEŽEN PREPREKAMA

U GRAFIČKOJ porodičnoj firmi Stojanovića zaposleno je i dvoje psihologa. Oni svakodnevno rade sa ljudima kojima je ova vrsta pomoći potrebna. Leče njihove duše. Uz pomoć Ministarstva za rad i socijalnu politiku, psiholozi su redovni i na seminarima usavršavanja za rad sa ljudima kojima je život obeležen mnogobrojnim preprekama, nametnutim bolešću od rođenja.

Obavezna kancelarija i položen ispit: Nova pravila za rad agencija za zapošljavanje

Beta

Agencije za zapošljavanje radiće po novom praviliku koje je donelo Ministarstvo za rad, a uslovi se tiču, kako prostorija u kojima obavljaju delatnost, tako i stručnsti ljudi koji u njima radi

Agencije za zapošljavanje u Srbiji će prema novom pravilniku, koji je donelo Ministarstvo za rad, zapošljanje, boračka i socijalna pitanja, morati da imaju kancelariju, kao i ovlašćenu osobu koja ima položen stručni ispit za rad agencija za privremeno zapošljavanje, prenela je danas Nova ekonomija.

Kako je precizirano, pravilnikom je predviđeno da agencija mora da ima najmanje dve radne prostorije od po najmanje 12 metara kvadratnih površine povezane vratima, od kojih jedna služi kao kancelarija za rad i prijem stranaka, a druga kao čekaonica za stranke. Kancelarija mora da ima toalet.

Kancelarija ne sme istovremeno biti prostor za stanovanje. Agencija ne sme biti ni u podrumu, a mora da sadrži kancelarijsku opremu, direktan telefon i najmanje jedan kompjuter sa internet vezom.

Agencija mora da ima osobu koja je ovlašćena za zaključivanje ugovora o radu i ugovora o ustupanju zaposlenih, a koja ima određenu stručnu spremu.

Ovlašćena osoba, kao je prenele Nova ekonomija, mora da ima visoko obrazovanje stečno na osnovnim akademskim studijama u obimu od najmanje 240 ESPB bodova, master akademskim studijama, specijalističkim akademskim studijama, specijalističkim strukovnim studijama, odnosno na osnovnim studijama u trajanju od najmanje četiri godine ili specijalističkim studijama na fakultetu.

Takođe, neophodan je položen stručni ispit za rad agencija za privremeno zapošljavanje. Stručni ispit polažu zaposleni u agenciji koja se osposobljava za obavljanje poslova ustupanja zaposlenih.

Stručni ispit polaže se u ministarstvu, a program za polaganje tog ispita se sastoji od opšteg i posebnog dela koji se polažu usmeno.

Opšti deo programa sadrži ustavna načela i opšte i posebne propise u oblasti rada i prava po osnovu rada.

Posebni deo programa sadrži važeće propise kojima se uređuju prava, obaveze i odgovornosti Agencije, poslodavca korisnika, ustupljenih zaposlenih i druga pitanja u oblasti rada i rada agencija za privremeno zapošljavanje, kao i suštinske razlike agencijskog zapošljavanja i drugih oblika radnog angažovanja.

Deo firme preko plate: Kako da kompanije zadrže najskuplji kadar

S. BULATOVIĆ

Novim izmenama zakona o privrednim društvima uvodi se nagrađivanje radnika udelom u DOO

PLATE nisu uvek dovoljan motiv radnicima, pa čak i kad su iznad proseka. Prosperitetne kompanije će ubuduće moći pred zaposlene i sa novim mamcem - udelom u firmi. U Skupštini su usvojene izmene Zakona o privrednim društvima, koje uvode novi finansijski instrument - pravo na sticanje udela koje izdaje društvo s ograničenom odgovornošću i rezervisanog sopstvenog udela. Akcionarska društva, s druge strane, ubuduće će moći zaposlene da nagrade sa najviše pet, umesto dosadašnja tri odsto, sopstvenih akcija.

Nagrađivanje sa udelom u DOO je recept "prepisan" iz Silicijumske doline i trebalo bi da pomogne kompanijama koje rade pre svega u informacionim delatnostima da zadrže najskuplji kadar.

- Na ovaj način zaposleni se stimulišu da što bolje obavljaju poslove i time povećaju vrednost kapitala privrednog društva - stoji u obrazloženju Predloga zakona. - Kada dođe do prodaje privrednog društva u kome su zaposleni, oni mogu da ostvare značajan profit prodajom po tržišnoj ceni učešća u kapitalu. Ovaj način stimulacije se naročito pokazao kao delotvoran u privrednim društvima iz oblasti informacionih tehnologija koja raspolažu ograničenim sredstvima u početnoj fazi poslovanja. S druge strane, ova društva imaju veliki potencijal brzog rasta, pa članovi ovog društva imaju mogućnost da ostvare prilično veliki profit u slučaju prodaje vlasničkog udela koji je stečen za relativno mali novac u početnoj fazi poslovanja.

Da bi radnika nagradili delom firme, potrebno je najpre da obrazuju rezervisani sopstveni udeo. Uspešna akcionarska društva će imati i "veći" budžet za nagrađivanje radnika raspodelom akcija.

- Akcionarska društva mogu da steknu do deset odsto sopstvenih akcija, a mogli su dosad da zaposlenima raspodele najviše tri odsto. Taj procenat će biti povećan na pet odsto - objašnjava Nenad Gujaničić, glavni broker "Momentum sekjuritisa". - Ima kompanija koje to uspešno rade. Dobar primer je "Metalac" koji tako nagrađuje svoje radnike. U toj kompaniji zaposleni i menadžment drže kontrolni paket akcija.

TROŠKOVI REGISTRACIJE

REZERVISANI sopstveni udeo, koji društvo stiče da bi dalo zaposlenom, upisuje se u Registru privrednih subjekata. Naknada za registraciju jedne promene podatka je 2.800 dinara, a za registraciju i objavu dokumenta naknada iznosi 1.000 dinara. Pravo na sticanje udela registruje se u Centralnom registru, depou i kliringu hartija od vrednosti.

Traže isplatu zarada

Protest zaposlenih u PU „Maslačak“ u Sjenici

Pretposlednji dan prošle godine, u Sjenici, obeležio je protest zaposlenih u Predškolskoj ustanovi „Maslačak“.

Oni su izašli na ulicu nezadovoljni odnosom lokalne samouprave prema njihovoj ustanovi i kašnjenjem zarada. Oni su prošli sjeničkim ulicama sa transparentima na kojima je pisalo „Želim platu kakvu sam na TV videla da imam“, „Nismo vas tako vaspitavali“, „Ko nam uze 5.000“...

Predsednica Samostalnog sindikata PU „Maslačak“ Vesna Pešić je rekla da su zaposleni nisu dobili dve zarade i da nisu dobili jednokratnu pomoć od 5.000 dinara, ali i „lokalna samouprava rebalansom budžeta za prošlu i nacrtom za ovu godinu nije predvidela povećanje zarada od 9 odsto, koje je propisano uredbom Vlade Srbije“.

Pešić je loš odnos opštinske uprave prema predškolskoj ustanovi ilustrovala i podatkom da novi vrtić još nije stavljen u funkciju.

Pešić je istakla da su sa čelnicima sjeničke opštine imali više razgovora i kad su rezultati izostali, odlučili su da svoje nezadovoljstvo izraze na protestu.

Zaposleni u ovoj ustanovi podršku su dobili od Samostalnog sindikata predškolskog vaspitanja i obrazovanja Srbije, koji je o situaciji u Sjenici obavestio Vladu Srbije i nadležna ministarstva. Učesnici protesta su svoje zahteve ostavili u opštinskoj upravi.

Rade Panić, predsednik Sindikata lekara i farmaceuta, za Danas o reformama zdravstvenog sistema i uslovima rada

Miriše na štrajk u zdravstvu

„Sve miriše na štrajk“, tako Rade Panić, predsednik Sindikata lekara i farmaceuta, u razgovoru za Danas opisuje raspoloženje među članovima svoje organizacije.

Kako kaže, postoji „200 razloga“ za nezadovoljstvo, a da li će ove godine doći do obustave rada zavisi od odluke glavnog odbora sindikata koji će krajem januara imati sednicu. Sa doktorom Panićem, koji radi kao anesteziolog u bolnici u Kraljevu, razgovarali smo o reformama zdravstvenog sistema, uslovima rada, manjku medicinskog osoblja, privatizaciji zdravstva.

*** Na konferenciji za medije koju ste organizovali krajem prošle godine govorili ste o egzodusu lekara. Koliko nam nedostaje lekara i sestara?**

– Ako uzmemo da pet odsto zaposlenih ode u penziju godišnje, pa još tome dodate 700 do 900 lekara koji idu u inostranstvo, vidite da smo desetkovani iz godine u godinu. Nama nedostaje oko tri do četiri hiljade lekara i sedam hiljada medicinskih sestara. Podjednako alarmantno je to što je pomoćno osoblje na nezi pacijenata u manjku. Širom Srbije na intenzivnim negama imamo jednog zaposlenog koji je u isto vreme i čistačica i neko ko brine o pacijentu u šok sobi. Pa tako ta osoba nakon što očisti toalet, uđe u šok sobu i priđe pacijentu da bi prosula recimo urin. Zato imamo mnogo intrahospitalnih infekcija, zato trošimo skupe antibiotike, a rešenje je jednostavno – zaposliti još jednog nemedicinskog radnika.

*** Kako se zdravstvo održava sa tolikim manjkom?**

– Sada imamo preveliki broj pregleda po lekaru pa on ne može da pregleda ljude kako treba. Primamo duplo veći broj pacijenata nego što nam sleduje. U ambulanti umesto da imate do 35 pacijenata koliko zakon propisuje, vi imate po 60, 70 nekad i 100. I ne smete da napustite radno mesto dok ih sve ne pregledate jer to kaže zakon. Zato se iz opšte prakse pacijenti prelivaju u hitnu pa umesto da hitna bude skoncentrisana da spašava živote, nama se sad hitna pretvara u opštu praksu.

*** Najavljena su nova zapošljavanja u zdravstvu. Između ostalog dat je posao za 100 mladih lekara, najboljih studenata Medicinskog fakulteta.**

– A mi pitamo da li je iko video konkurs po kome su ti ljudi zaposleni. Nigde nema konkursa. Postoje kriterijumi po kojima se neko zapošljava. Po zdravstvenim ustanovama zapošljavaju se ljudi koji nikakve veze sa zdravstvom nemaju. Bolnice su prenatrpali administrativnim radnicima a u Subotici su recimo zaposlili Branka Raduna kao IT tehničara. Kada bi se pogledala struktura zaposlenih po zdravstvenim ustanovama, što je podatak koji je gotovo nemoguće dobiti, videlo bi se koliko ima lažnih radnih mesta. To je neracionalno. Uz sve to država gura ljude da odu odavde. Vi imate program Nacionalne službe za zapošljavanje koji pomaže odlazak medicinskog osoblja u Nemačku.

*** Ako biste pokrenuli štrajk, šta bi bili vaši osnovni zahtevi?**

– Odavno postoji zahtev za smenu ministra Lončara koji smo više puta slali i premijerki, a odgovor nismo nikad dobili. Naš drugi zahtev bi bio da se uradi jedna nacionalna strategija očuvanja i razvoja zdravstvenog sistema onako kako ga građani pamte. Dakle govorim o solidarnom načinu osiguranja

koji garantuje svima zdravstvenu zaštitu. Državni i privatni sistem treba da bude jedinstven zdravstveni sistem u kome će funkcionisati isti informacioni sistem, i gde sve biti finansirano od strane RFZO-a. I kao poslednji zahtev postavili bismo pitanje plata.

*** Ima li para za to? Često se kaže da zdravstvo koje sada imamo nije održivo jer suviše košta.**

– Novca ima samo je pitanje kako se troši. Od tendera do donacija treba rasvetliti gde novac opredeljen za zdravstvo završava. Podjednako važno pitanje je u šta mi ulažemo. Radi se na izgradnji zgrada i kupovanju opreme. Dakle ulaže se u ono što kasnije može da se privatizuje. Jer to je put kojim se krenulo. Građani sve više novca iz svog džepa izdvajaju za lečenje. Od laboratorijskih analiza, koje rade privatno jer u državnim ustanovama nema reagenasa, do pregleda jer ne mogu da dođu do specijaliste. Ovde postoji svest da će se poslednji dinar dati za bolesnog člana porodice. Građani dobro znaju da li je tačna propaganda ministarstva o uslovima u državnim ustanovama. Da li nema redova pred laboratorijom, da li nema lista čekanja za operacije, da li u svakoj ustanovi ima dovoljno lekova i šta im se na kraju krajeva podeli kada dobiju hranu u bolnici.

Zahtevi Novog sindikata ne koriste celom zdravstvu

*** Novi sindikat krajem godine je organizovao štrajk upozorenja u Kliničkom centru Srbije, nakon toga su počeli pregovori i za sada izgleda da idu u smeru koji sindikat želi.**

– Mi smo podržali taj štrajk jednim pismom. Međutim, mi nismo taj štrajk pred KCS-om i fizički podržali jer smatramo da zahtevi koje je postavio Novi sindikat nisu zahtevi koji mogu da oporave celo zdravstvo. Traženo je između ostalog i da se zaposli pomoćno osoblje. Nemamo ništa protiv toga, ali postoje i drugi ozbiljniji manjkovi kadra. Sada Ministarstvo najavljuje zapošljavanje 800 servira. Nama ne treba toliki broj servira. Nama trebaju lekari, sestre, pomoćno osoblje.

Ranka Mišić, predsednica Saveza sindikata RS: Najniža plata u 2020. mora preći 300 evra

Maja Bašić

Povećanje najniže plate sa 450 na 520 KM nije dovoljno, ali je prvi korak koji daje za pravo da možemo i moramo i više i bolje i da najniža plata u 2020. mora preći 300 evra (600), a prosečna plata 1.000 KM, naglašava predsednica Saveza sindikata RS Ranka Mišić.

Poručuje da će Savez nastaviti da insistira na povećanju najniže i sektorskih plata, a plan je da zarade u Srpskoj svake godine idu gore za najmanje deset odsto.

- Tim tempom bi se postiglo da za tri godine prosečna plata u RS bude iznad 1.300, odnosno, skoro 1.400 KM. Tokom decenije iza nas, najniža plata je rasla, ali su sektorske stagnirali, da bi 2019. bila posvećena povećanju zarada. U avgustu smo dobili ključni dokument koji je trasirao naš put u naredne tri godine – ističe Mišićeva u intervjuu za „EuroBlic“.

Pomenuti plan u pogledu povećanja plata je prilično ambiciozan.

– Jeste, ali na našoj strani su jaki i ozbiljni argumenti. Lane smo imali jedno ozbiljno povećanje plata u javnom sektoru i povećanje plata u realnom sektoru, ali ne tako jedinstveno. Negde je ono bilo pet, negde osam, a negde deset odsto, u zavisnosti od kapaciteta privrednih subjekta i aktivnosti sindikata.

Da li ste zadovoljni time?

- Sigurno da to nije dovoljno, ali ne možemo reći da smo nezadovoljni. Najvažnije je da plate rastu i da se naši socijalni partneri naviknu da se svake godine mora ići sa jasnom računicom, da bi došlo do povećanja, jer prostora za to ima. Unazad nekoliko godina upozoravamo da su ljudi nezadovoljni iznosima plata i uslovima rada i da će to biti jedan od ključnih razloga zašto napuštaju ove prostore. Nažalost i to je jedan od argumenata koji smo koristili kao dokaz da se plate moraju povećati.

Kako doživljavate redovna cenkanja oko povećanja najniže plate?

- Moramo da se naviknemo da je pregovaranje upravo cenkanje. Poslodavci su po definiciji neko ko ne želi da se plata poveća, odnosno, ne žele da daju više ili da daju koliko sindikat traži. Smatraju da njima treba da ostane više para. Takođe, znaju da povećanje najniže plate, koje se odnosi na nekih 27.000 radnika koji nemaju kvalifikacija, gura sve druge plate. To njima predstavlja problem i zato se toliko cenjkaju.

Kakva je tu uloga Vlade?

– U ovoj godini Vlada je bila više nego nežna i izdašna prema poslovnoj zajednici, kroz razna zakonska rešenja koja su rasteretila njihovo poslovanje. To znači da kukumavčenju poslodavaca da su preopterećeni nema mesta. Naime, Vlada je donela niz zakonskih rešenja koja ostavljaju novac u preduzećima. Takođe, u memorandumu smo zaključili da svako rasterećenje rada podrazumeva povećanje plata, ali to baš i nije bilo tako.

Na primer...

– Na primer, imamo Zakon o podsticajima u privredi, koji poslodavcima omogućava da za eventualno povećanje plata dobiju povrat uplaćenih doprinosa u iznosu 70 odsto. Međutim, poslodavci se ne grabe za ove podsticaje.

Šta vas posebno ljuti, kad je reč o odnosu poslodavaca prema radnicima?

- Pohlepa i potreba da zagrabe što više za sebe, ne računajući na to da se, upravo ono što oni proizvode, najviše prodaje na našem tržištu. Ako je kupovna moć smanjena, i potražnja za njihovim proizvodima je smanjena, samim tim i njihova zarada. Pametni privrednici u velikim evropskim kompanijama su u vreme krize uvek išli na povećanje plata radnicima, čak ih obavezujući da kupuju njihove proizvode.

Šta je posebno važno za radnike, što je isposlovano prošle godine?

– To što smo završili priču oko povećanja naknada za vreme nezaposlenosti i dužine primanja te naknade. Tu je i novina da radnik, ako mu poslodavaca tri i više meseci nije isplatio ono što mu po zakonu pripada, sam može da podnese zahtev za otkaz ugovora o radu i time ostvari pravo na Zavodu za zapošljavanje RS. Takođe, nekoliko godina smo pokušavali da ozakonimo da se radniku, kada ne radi zbog teškog oboljenja, ne umanjuje plata. Napokon smo uspeali i u tome. Pokrenućemo i inicijativu da buduće majke koje čuvaju trudnoću ili su bolesne za vreme trudnoće, dobijaju punu platu. To bi se uklopilo i u pronatalitetnu politiku koja se zagovara u RS.

Kako se u Programu ekonomskih reformi zalomi „greška“ da će radnicima plata ubuduće biti umanjivana za 50 odsto?

- Mi smo ovaj dokument imali na Ekonomsko-socijalnom savetu i sve naše primedbe i predlozi su uvaženi. Međutim, predlagač je naknadno, na inicijativu pojedinih poslodavaca, prihvatio da bolovanje iznosi 50 odsto plate radnika. Istog trenutka smo reagovali. Potrošili smo dosta energije, izvršili pritisak na sve institucije da takva mera mora da bude izbrisana, pre no što ode u Narodnu skupštinu RS. I, zaista, Vlada je tu meru izbrisala. Bilo bi katastrofalno da je to prošlo.

Šta to govori o poslodavcima koji su pokušali da proguraju ovaj predlog?

– Da nemaju mere i da su postupili nefer. Dobili su toliko benefita, pa su hteli i ovo. Još im je ostalo da kažu - prevedite radnike na budžet pa ih vi plaćajte, da bismo mi zgrnuli što više para. Ljuti me što Vlada već jednom ne izađe u javnost i taksativno nabroji šta je sve uradila za poslodavce.

Šta bi se time postiglo?

- Konačno bi se izvršio pritisak na njih da moraju povećati plate. Oni kažu - nama radnici odlaze, moraju se povećati zarade. To je kao da tamo nekom desetom odlaze radnici i da tamo neko deseti mora povećati plate, a ne oni. Ponavljam da nema ozbiljnog biznisa bez ulaganja u radnike. Kad su radnici motivisani, imaju sigurna i zdrava radna mesta, prihode od kojih mogu da finansiraju svoju porodicu, to je čist dobitak za poslovnu zajednicu.

Kod nas nije baš takva situacija.

– Mi još imamo poslodavce koji misle da sve postoji samo zbog njih, njihovog biznisa, njihovih porodica, njihovih džipova, njihovih ljubavnica, njihovog komoditeta. Neka bude tako, ali da se deo dobiti koji su radnici zaradili u njihovim kompanijama, prelije u povećanje plata.

Na čemu će biti fokus sindikata u 2020?

- Za sindikat će najveći izazov biti izmene Zakona o radu, gde će se sigurno lomiti koplja, ali su argumenti na našoj strani. Poslodavci bi da još fleksibilizuju ugovore o radu, da radnici imaju prava po principu - može, a ne mora, odnosno, da mogu, ako hoće, da im daju ili da od njih uzmu. Nadam se da ćemo u 2020. dobiti bolje izmene Zakona o radu, da radnik ima dovoljno prava i dovoljno ekonomske i socijalne zaštite, kao motiv da ne razmišlja tako intenzivno da ode.

Može li se taj odlazak zaustaviti?

Vlada više nema izbora, nego da donosi brze, produktivne mere koje bi doprinele smanjenju odlaska. Svako zakonsko rešenje mora biti usmereno u pravcu benefita radnika, da bi oni ostajali ovde. Sve drugo je besmisleno. Prioritet je da Vlada svojim radom doprinese da se brže i vidljivije menja socijalno-ekonomski položaj radnika. Nema vremena za odugovlačenje. To je izazov i za dobre poslodavce, kakvih imamo, koji žele da svoje radnike zaštite jer je to čist dobitak za njih. Samo za lihvare to nije ozbiljan problem. Oni razmišljaju o zaustavljanju migranata i zakonskim rešenjima koja bi obavezala naše ljude da ne odlaze odavde.

Promene ni na vidiku

Da li očekujete neke promene, nakon promene rukovodstva u Uniji udruženja poslodavaca RS?

– Nikakvih promena nema na vidiku. Naime, ranije smo imali predsednika i drugog čoveka koji je, u stvari, bio prvi. To se pokazalo na pregovorima o opštem kolektivnom ugovoru.

Kako?

- Došli smo do dogovora i tadašnji predsednik UUP Dragutin Škrebić je rekao da mu je dogovor prihvatljiv. Vratio se u Uniju u onda su to odbili, a sad ponovo traže da se na regres ne plaćaju porez ni doprinosi. Dakle, nema ni nagoveštaja nekim pozitivnim promenama u pregovorima.

Izbor Škrebića za direktora Inspektorata RS nonsens

Kako komentarišete to što je prvi poslodavac otišao na poziciju prvog inspektora RS?

- To nije normalna i prirodna situacija i to se nigde u svetu nije desilo. Ako je gospodin Škrebić imao političku ambiciju, a jeste, bilo bi u redu da je otišao za ministra privrede ili ministra finansija, jer to se dešava u svetu. Ali da ode za prvog inspektora i kontroliše iste one kojima on pripada, to nije dobro rešenje.

Zašto?

– Pa, ne možete nekoga ko je dve trećine radnog veka proveo kao poslodavac, dovesti u poziciju da postane toliko socijalno osetljiv da kažnjava svoje dojučerašnje kolege poslodavce, jer ne poštuju zakon. Volela bih da budem demantovana radom direktora Inspektorata RS, ali, kako stvari stoje, teško će se tu bilo šta promeniti.

Ekapija

Zaključen Aneks III Posebnog kolektivnog ugovora za javna preduzeća u komunalnoj delatnosti

Reprezentativni sindikati u komunalnoj delatnosti i Vlada Srbije zaključili su 11. decembra 2019. godine Aneks III Posebnog kolektivnog ugovora za javna preduzeća u komunalnoj delatnosti na teritoriji Republike Srbije.

Ovaj Aneks reguliše pravo zaposlenih na regres za korišćenje godišnjeg odmora, sa pripadajućim porezima i doprinosima, godišnje u visini od najmanje 75% prosečno isplaćene zarade po zaposlenom prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za poslove statistike, za prethodnu godinu.

Takođe, utvrđeno je da se godišnji iznos regresa uvećava za fiksni iznos od 33.000 dinara, bez poreza i doprinosa.

Ovaj aneks stupio je na snagu 28. decembra 2019. godine, a primenjuje se od 1. januara 2020. godine, prenosi portal porezi.rs.